

Instructies GSB's Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV2020) bij decentraal tellen *Nieuwe procedure vaststellen verkiezingsuitslagen (NPVV)*

De Ondersteunende Software verkiezingen (OSV2020) is aangepast om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de nieuwe wetgeving. In onderstaande instructie wordt ingegaan op hoe u OSV2020 als invoerder en als verkiezingsleider kunt gebruiken om fouten te herstellen. Voor de algemene instructie over het gebruik van OSV2020 wordt u verwezen naar de bijgeleverde handleidingen en instructiefilmpjes.

Inhoud

1. Eerste zitting	3
1.1. Fase 1: voorbereiding	3
Beheerder & verkiezingsleider	3
1.2 Fase 2: invoer	4
Invoerder	4
Verkiezingsleider	6
1.3 Fase 3: definitief maken	10
Verkiezingsleider	10
2. Tweede zitting na melding centraal stembureau	11
2.1. Er zijn fouten gevonden na hertelling – nieuwe invoer	11
Verkiezingsleider	11
Invoerder	11
2.2 Opnieuw definitief maken	12
Verkiezingsleider	12
2.3 Er zijn geen fouten gevonden na de hertelling	13
Verkiezingsleider	13

1. Eerste zitting

1.1. Fase 1: voorbereiding

Beheerder & verkiezingsleider

Deze fase wordt door de verkiezingsleider en de beheerder over het algemeen net zo doorlopen als bij eerdere verkiezingen.

Wat nieuw is, is dat de leider het aantal kiesgerechtigden ook op gemeentelijk niveau moet invoeren. U hoeft niet langer het aantal kiesgerechtigden per stembureau in te vullen. Doet u dit wel, dan dient de optelsom van de stembureaus gelijk te zijn aan het aantal kiesgerechtigden dan wordt ingevoerd voor de gehele gemeente.

The screenshot shows a web application interface for editing the number of eligible voters. The breadcrumb trail at the top reads 'Verkiezingsproces > Verkiezing > Documenten'. On the left, there is a search bar 'Zoeken gebied' and a tree view under 'Gemeente' containing '1 - Stembureau 1', '2 - Stembureau 2', and '3 - Stembureau 3'. The main content area is titled 'Bewerken aantal kiesgerechtigden'. It features a 'Totaal' section with a label 'Gemeente' and a text input field containing '242.000'. Below this is a 'Stembureaus' section with three rows: '1 - Stembureau 1:', '2 - Stembureau 2:', and '3 - Stembureau 3:', each followed by an empty text input field. At the bottom, there are four buttons: 'Opslaan', 'Verwijderen aantal kiesgerechtigden per stembureau.', 'Terugzetten', and 'Annuleren'.

LET OP: indien er eenmaal in de fase 2 'invoer' waarden zijn ingevuld bij een stembureau, kan het aantal kiesgerechtigden van een stembureau niet meer gewijzigd worden zonder de invoer van dat stembureau eerst te verwijderen!

1.2 Fase 2: invoer

Invoerder

U voert de aantallen in zoals die op het papieren proces-verbaal van het stembureau staan (Model N10-1). Onderaan de invoerpagina kunt u de invoer daarna opslaan.

Na het opslaan kan OSV2020 een aantal foutmeldingen of waarschuwingen geven. Hierbij kunt u aanvullend de volgende instructie krijgen: *Let op: Heeft u geen invoerfout gemaakt, meldt dit bij de verkiezingsleider. Het gemeentelijk stembureau kan onderzoeken of er een fout is gemaakt in het proces-verbaal.*

Fouttype	Steminvoer	Beschrijving	Aantal
! Waarschuwingen		Let op: Heeft u geen invoerfout gemaakt, meldt dit bij de verkiezingsleider. Het GSB kan onderzoeken of er een fout is gemaakt in het proces-verbaal.	
! Waarschuwingen		Er is geen verklaring gegeven voor een verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten.	2

U krijgt deze instructie in verschillende gevallen:

1. Bij onverklaarde verschillen
2. Bij optelfouten
3. Bij een hoog percentage blanco of ongeldige stemmen

1. Onverklaarde verschillen

- Er is een onverklaard verschil wanneer er een waarde is ingevuld op het proces-verbaal bij de vraag 'hoe vaak is er geen verklaring gegeven voor het verschil'.
- U ziet de waarschuwing wanneer u op opslaan klikt na de invoer van een stembureau.
- Meldt de waarschuwing bij de verkiezingsleider. Klik u de waarschuwing nog niet weg.
- U kunt dit stembureau (nog) niet verder afmaken. Ga verder met een ander stembureau.
- Het is mogelijk dat de onverklaarde verschillen door het gemeentelijk stembureau al zijn onderzocht voorafgaand aan het invoeren in OSV2020. De verkiezingsleider kan u dit vertellen.

2. Bij foutmelding van OSV2020

- Controleer voor iedere fout de ingevoerde gegevens met de gegevens op het proces-verbaal.
- Als er een invoerfout is gemaakt pas je de invoer aan, precies zoals op het proces-verbaal staat.

- Is er geen invoerfout gemaakt, meldt dan bij de verkiezingsleider dat OSV2020 foutmeldingen geeft bij het stembureau.
- Ga na het informeren van de verkiezingsleider verder met een ander stembureau.
- Corrigeer nooit zelf gegevens op het originele proces-verbaal!

3. Een waarschuwing bij een hoog percentage blanco- of ongeldige stemmen

- U krijgt een waarschuwing wanneer er een hoog percentage blanco stemmen of een hoog percentage ongeldige stemmen wordt ingevoerd in OSV2020.
- U ziet dit wanneer u op opslaan klikt na het invoeren van een stembureau.
- Meldt de waarschuwing bij de verkiezingsleider. Klik u de waarschuwing nog niet weg.
- U kunt dit stembureau (nog) niet verder afmaken. Ga verder met een ander stembureau.

Invoeren correcties na hertelling

Na het invoeren van alle gegevens van het stembureau kunnen er dus nog fouten of waarschuwingen open staan. De verkiezingsleider heeft in OSV2020 een overzicht van deze meldingen en onderzoekt deze. Als er fouten in de optellingen of onverklaarde telverschillen zijn, vindt er een hertelling plaats. Bij een hoog percentage blanco en/of ongeldige stemmen ook. Na de hertelling noteert de verkiezingsleider eventuele correcties op een corrigendum (Model Na 14-01).

Als er na een hertelling of onderzoek correcties moeten worden ingevoerd, krijgt u van de verkiezingsleider het corrigendum (model Na 14-1) en het originele proces-verbaal N10-1 van het stembureau. Op het corrigendum staan alleen de gegevens die aangepast moeten worden.

- U gaat als **eerste invoerder** in OSV2020 naar het stembureau waar correcties ingevoerd moeten worden.
- U wijzigt bij dit stembureau alleen de gegevens die op het corrigendum (model Na14-1) staan. U hoeft niet het hele stembureau opnieuw in te vullen.
- Geeft OSV2020 na het opslaan van de correcties:
 - Foutmeldingen (blokkerend, u kunt niet verder): dan volgt u dezelfde stappen als tijdens de eerste keer dat u gegevens invoerde.
 - Waarschuwingen: indien dit dezelfde waarschuwing is op basis waarvan de hertelling inmiddels al is uitgevoerd, kunt u deze negeren (klik op bevestigen invoer).
- **Als tweede invoerder** vult u alle gegevens van het stembureau in op basis van het corrigendum en de originele N10. Tip: vul eerst de gegevens van het corrigendum in en vul deze aan met de gegevens uit de N10.
- **Als tweede invoerder** kunnen waarschuwingen die al zijn onderzocht naar aanleiding van de eerste invoer worden genegeerd (klik op 'bevestigen invoer').

Verkiezingsleider

Moment van invoer in OSV2020

De invoer van de stemmen in OSV2020 vindt plaats tijdens de openbare zitting van het gemeentelijk stembureau. De zitting is op donderdag 16 maart 2023, de dag na de stemming. Op woensdag 15 maart 2023, de dag van stemming, worden er geen gegevens ingevoerd in OSV2020. Het gemeentelijk stembureau kan er ook voor kiezen de zitting voor de waterschapsverkiezingen op vrijdag te houden. De uitslagen van de waterschapsverkiezingen worden dan op vrijdag ingevoerd in OSV2020.

Uitslagen invoeren in OSV2020

Het gemeentelijk stembureau controleert alle door de stembureaus ingevulde aantallen op alle pagina's van alle processen-verbaal. Dit kan het gemeentelijk stembureau doen door het invoeren van alle aantallen op de processen-verbaal (model N10-1) in OSV2020.

- De gegevens worden door twee verschillende invoerders ingevoerd in OSV2020. De verkiezingsleider kan zelf geen gegevens invoeren.
- Tijdens het invoeren van uitslagen kan OSV2020 fouten en waarschuwingen geven. Dit gebeurt al bij de eerste invoer.
- In het dashboard van de verkiezingsleider zijn alle meldingen per stembureau zichtbaar. De invoerders controleren of de gegevens goed zijn overgenomen van het proces-verbaal (model N10-1). Als de aantallen goed zijn overgenomen van het proces-verbaal, blijft de melding staan in het dashboard van de verkiezingsleider.

The screenshot shows the 'Stem invoer' section of the OSV2020 application. The main heading is 'Statusoverzicht invoeren stemmen' with a yellow 'Open voor steminvoer' button. Below this, there is a 'Vernieuwen' button. The dashboard is divided into two sections: 'Eerste invoer - Waarschuwingen gevonden (1)' with a yellow warning icon and 'Steminvoer gereed - Compleet en valide (2)' with two green checkmark icons. The left sidebar shows a search bar and a list of stembureaus: '1 - Stembureau 1', '2 - Stembureau 2', and '3 - Stembureau 3'.

Onverklaarde telverschillen

- **Alle** stembureaus waar een onverklaard verschil bestaat tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten moeten worden herteld. Ook als er geen andere (vermoedens van) fouten zijn.

- Als de invoerder op het proces-verbaal een onverklaard verschil constateert tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal stembiljetten, wordt dit bij u gemeld. Een onverklaard verschil is er als er een waarde is ingevuld op het proces-verbaal bij de vraag 'hoe vaak is er geen verklaring gegeven voor het verschil'. De invoerder krijgt in OSV2020 bij het opslaan een waarschuwing bovenaan de pagina.
- Het gemeentelijk stembureau moet het verschil onderzoeken en een hertelling uitvoeren.
- U kunt extra controleren of alle stembureaus met een onverklaard verschil bij u zijn gemeld door naar het logboek onder steminvoer te gaan en te kijken bij welke stembureaus deze waarschuwing is opgetreden.

Melding van fouten in optellingen bij stembureaus

- Ook als OSV2020 meldingen geeft van fouten in de optellingen kunt u dit terugzien in OSV2020. Een stembureau kan niet worden afgerond door de eerste invoerder en u ziet waardoor dat komt.
- De invoerder ziet in OSV2020 bij het opslaan een foutmelding bovenaan de pagina en informeert de verkiezingsleider.
- U kunt alle foutmeldingen ook zien in uw dashboard onder status steminvoer.
- Fouten moeten door het gemeentelijk stembureau worden onderzocht.

Meldingen van een hoog percentage blanco en/of ongeldige stemmen

- Bij een hoog percentage blanco en/of ongeldige stemmen krijgt de invoerder hier een waarschuwing over. De invoerder krijgt ook de instructie dit te melden bij de verkiezingsleider.
- Het gemeentelijk stembureau kan besluiten het aantal blanco en/of ongeldige stemmen te onderzoeken.
- Indien het GSB dit heeft gedaan kan dit gemeld worden in rubriek 9 van het proces verbaal Model Na 31-1 / Na 31-2 'Onregelmatigheden of bijzonderheden tijdens de zitting.

Corrigeren proces-verbaal na een hertelling

- Het corrigeren van een proces-verbaal model N10-1 gebeurt door een corrigendum Na 14-1.

- U geeft het corrigendum Na 14-1 en het proces-verbaal N 10-1 aan de invoerder die de eerste invoer voor dit stembureau is gestart. Deze invoerder kan de gegevens aanpassen en de eerste invoer van het stembureau afmaken. Vervolgens kan een tweede invoerder op basis van het oorspronkelijke proces-verbaal N10-1 en het corrigendum de tweede invoer doen.

Bijhouden correcties

In het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau (model Na 31-1) worden in sectie 3 de stembureaus opgesomd met een onverklaard verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten. Daarnaast worden de stembureaus opgesomd waar, naar aanleiding van een vermoeden van fouten, een hertelling heeft geleid tot een correctie. Het is als leider handig gedurende de zitting bij te houden voor welke stembureaus dit geldt.

- Onder de noemer tabblad 'steminvoer' kiest u 'stembureaus met correcties beheren' u kunt hier bijhouden bij welke stembureaus:
 - er sprake is van een onverklaard verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten.
 - er een hertelling een correctie heeft plaatsgevonden naar aanleiding van een onverklaard verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten.
 - Er een correctie heeft plaatsgevonden naar aanleiding van andere fouten

The screenshot displays a web application interface for managing election data. The navigation menu on the left includes 'Stembureaus met correcties beheren'. The main content area features two sections, each with a heading and two side-by-side lists of voting districts. The top section is titled 'Selecteer de stemgebieden met een verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten waarvoor géén verklaring is gegeven.' and the bottom section is titled 'Selecteer de stemgebieden waarbij correcties zijn gemaakt na de hertelling vanwege het verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten zonder verklaring. (zoals geselecteerd bij 1)'. Both sections show a list of 'Beschikbare gebieden' (1-3) and an empty 'Geselecteerde gebieden' list.

1.3 Fase 3: definitief maken

Verkiezingsleider

Nadat de stembureaus volledig door twee invoerders zijn ingevoerd, is het goed te controleren of alle stembureaus zijn herteld waar een onverklaard verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stemmen is geweest. Dit geldt ook voor de stembureaus waar een groot percentage blanco en/of ongeldige stemmen is geteld.

U kunt dit doen door onder steminvoer in het logboek te kijken.

Daarna kunt u door naar het definitief maken van de uitkomst, u gaat naar fase 3

- In de faseovergang wordt u nogmaals naar het scherm geleid waarin u stembureaus kunt selecteren. U kunt dan controleren of u alle stembureaus met een onverklaard verschil en/of die zijn gecorrigeerd goed heeft geselecteerd en/of deze nog wil aanvullen.
- U kiest voor de knop 'definitief maken'

- OSV2020 maakt nu een volledig ingevuld proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau 'model Na 31-1' aan. Daarnaast maakt OSV2020 de totaalstelling van de gemeente en het EML bestand aan.

2. Tweede zitting na melding centraal stembureau

Als het centraal stembureau vermoedt dat het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau één of meer fouten bevat, beslist het centraal stembureau dat het gemeentelijk stembureau een onderzoek moet uitvoeren. Onderdeel van het onderzoek is mogelijk een hertelling. Hierin kunnen fouten in het proces-verbaal van één of meerdere stembureaus en/of van het gemeentelijk stembureau zelf worden gevonden. Dit onderzoek of deze hertelling vindt plaats tijdens een nieuwe openbare zitting van het gemeentelijk stembureau.

2.1. Er zijn fouten gevonden na hertelling – nieuwe invoer

Verkiezingsleider

Indien er fouten zijn geconstateerd bij één of meerdere stembureaus moeten deze worden gecorrigeerd.

- Ga in OSV2020 terug naar fase 2.
- Maak corrigendum Na14-1 aan en print dit document uit. Vul hierin met de hand de correcties in.
- Op het proces-verbaal van het stembureau model N10-1 kruist u handmatig aan dat er een extra 14-1 is aangemaakt op de N10-1.
- Verwijder alle invoer van het stembureau waar correcties zijn.
- Twee invoerders voeren aangepaste gegevens van dit stembureau in, zij doen dit op basis van de N10-1 en de Na 14-1.

Invoerder

Als er na een hertelling of onderzoek correcties moeten worden ingevoerd, krijgt u van de verkiezingsleider het corrigendum (model Na 14-1) en het originele proces-verbaal N10-1 van het stembureau. Op het corrigendum staan alleen de gegevens die aangepast moeten worden.

- U gaat in OSV2020 naar het stembureau waar correcties ingevoerd moeten worden.
- De gegevens van dit stembureau zijn door de verkiezingsleider verwijderd. U vult alle gegevens van dit stembureau opnieuw in. Het is handig eerst de getallen uit het corrigendum Na 14 in te vullen en dit aan te vullen met de getallen uit het proces-verbaal N10-1.
- Geeft OSV2020 na het opslaan van de correcties foutmeldingen dan volgt u dezelfde stappen als tijdens de eerste keer dat u gegevens invoerde. Waarschuwingen kun u echter negeren door de invoer te bevestigen.
- De stembureaus met correcties worden twee keer door twee verschillende invoerders ingevoerd.

2.2 Opnieuw definitief maken

Verkiezingsleider

Als de invoer van de stembureaus met correcties gereed is maakt u de verkiezing definitief.

- Verkiezingsleider maakt verkiezing opnieuw definitief. U schakelt van fase 2 naar fase 3
- U krijgt de keuze tussen 'definitief maken (eerste zitting)' en 'definitief maken (tweede zitting)' U selecteert 'definitief maken (tweede zitting)'.

- OSV2020 leidt u nu naar het documentenoverzicht. Dit is omdat u hier het originele EML bestand (van de eerste zitting) kunt selecteren. U heeft deze nodig voor het aanmaken van het corrigendum van het gemeentelijk stembureau (model Na 14-2).

- U komt hierna in het scherm waarin u de nodige documenten kunt aanmaken.
- U print de Na 14-2 uit.
- Model P 2a vult u handmatig in.
- Deze gaan naar het naar centraal stembureau.
- Het nieuwe EML-bestand dient u digitaal te verzenden naar het CSB.

2.3 Er zijn geen fouten gevonden na de hertelling

Verkiezingsleider

Indien er geen fouten gevonden zijn bij het onderzoek, hoeft er ook niks te worden gecorrigeerd. U dient wel een proces-verbaal van deze tweede zitting te maken. Print u daarom het model P 2a uit en vul het met de hand in,

The screenshot shows a web application interface for creating a blank model P2a. The top navigation bar includes 'Verkiezingsproces', 'Verkiezing', 'Stem invoer', 'Resultaten', and 'Documenten'. A left sidebar contains a list of actions: 'Tonen documentenoverzicht', 'Aanmaken leeg Model N5', 'Aanmaken leeg Model N10-1', 'Aanmaken leeg Model P2a' (highlighted in blue), 'Aanmaken leeg tellingbestand (EML-510b)', 'Bevestigen aanmaken bestanden', and 'Exporteren documenten na afronding correcties'. The main content area is titled 'Aanmaken leeg Model P2a' and contains a section 'Zitting voor vaststellen uitslag' with a date and time selector set to '19 jan. 2022 10:00'. Below this is a 'Bestand' section listing 'Leeg_Model_P2a.odt' and 'Leeg_Model_P2a.pdf'. At the bottom of the main area is a blue button labeled 'Aanmaken'.